سالگره چهل و پنجمین سال انعقاد معاهدهٔ دوستی افغانستان و اتحاد شوروی

۱۰ حوت ۱۲۹۹

۲۸ فروری ۱۹۲۱

انجمن دوستی افغانستان واتحاد شوروی

۱۹٦٦/۱۳۴۴

مقدمه

مسروریم ملاحظه‌میکنیم که‌مناسبات دوستانه‌افغانستان واتحادشوروی که‌روی پایه های عدم مداخله درامور داخلی یکدیگر ـ همکاری متقابل حسن همجواری واحترام استقلال وترقی کشورهای یکدیگر استوار میباشد روز بروز سیر انکشافی خودرا تعقیب مینماید. انعقاد معاهدهٔ دوستی که چهل وپنجسال قبل به‌امضاء رسیده باانعقاد قرارداد های همکاری فرهنگی وتبادل علمی ـ تبادل اموال تجارتی ـ امداد تخنیکی تبادل سیاحین وتاسیس انجمن دوستی افغا نستان واتحاد شوروی درکابل وانجمن دوستی اتحاد شوروی وافغانستان درمسکو برای انکشاف فضای حسن تفاهم ودوستی دومملکت نقش موثری بازی کرده است سر حدات دوکشور به حیث سر حدات صلح ودوستی همکاری های بدون قید وشرط سیاسی اتحاد شوروی به افغانستان واحترام متقابل که ضمن نشر اعلامیه های‌رسمی درین سال های‌اخیر این موقف مطلوب را تائید وتاکید نموده نشانهٔ حسن تفاهم مساعدت قابل ملاحظهٔ برای ترقی‌مزید روابط دومملکت میباشد.

مردم افغانستان ازاستقبال برحرارت وابراز احساسات گرمیکه‌مردم شوروی حین مسافرت های اعلیحضرت همایونی پادشاه افغانستان درمسکو وسایر شهرهای‌آنکشور اظهار داشته‌اند ـ واخیراً احساسات دوستانه خودرا حین مسافرت بناغلی محمدهاشم میوندوال صدراعظم افغانستان ابراز نمودند متحسس میباشند.

انجمن دوستی افغانستان واتحاد شوروی با آرزوی انکشاف مزید روابط دوستانهٔ دوکشورمسرت عمیق خودرا به‌مناسبت سالگرهٔچهل‌و پنجمین سال امضای معاهدهٔ دوستی افغانستان واتحاد شوروی‌اظهار نموده تائید مینماید که این مناسبات حسنه وحسن همجواری بین دومملکت بااحترام متقابله وعدم مداخله درامور داخلی یکدیگر متداوم بوده سرحدات دوکشور برای دایم سر حدات صلح‌ودوستی باشد. دارالانشای انجمن‌دوستی افغانستان واتحادشوروی به‌استقبال‌چهل‌و پنجمین سال امضای معاهدهٔ دوستی دربین‌دوکشور این رساله راچون مظهر دوستی دومملکت نشر وتقدیم مینماید.

بیانیه اعلیحضرت معظم همایونی در کریملن

۱٦ اگست ۱۹٦٥ مطابق ١٥ اسد ۱۳٤٤

جلالتمآب عزیز،

ازکلمات صمیمانهٔ جلالتمآب شما که طی این محفل بزرگ اظهار نمودید ازجانب خویش وازجانب ملکه‌وهمراهانم اظهارتشکر مینمایم. مسافرت زعمای اتحاد شوروی به‌افغانستان ومسافرت زعمای افغانستان به کشور شما در استواری پیوند های مودت بین هردو ملت تاثیر نیك دارد. شادم که‌هشت سال پس ازنخستین سفر رسمی خویش باردیگر به مسافرت رسمی درکشور زیبا وپهناور شما پرداخته درین محفل دوستانه شرکت میکنم.

دیدار مجدد اتحاد شوروی ازچندین جهت برای‌من مایه‌مسرت‌است. یکی اینکه ترقیات روز افزون مردم اتحاد شوروی را درسیر زمان مشاهده میکنم، واقعا مردم افغانستان که برای عمران اقتصادی‌وترقی اجتماعی وفرهنگی خویش متمادیا صرف مساعی مینمایند ازوقوع‌پیهم ترقیات مردم این کشوردوست وهمسایه شادمان میشوند. دیگراینکه مشاهده میکنم خوشبختانه علاقه مندی باافغانستان وتحولات آن نزد دوستان شوروی ما پیهم توسعه می یابد.

خورسندم ازینکه امروز تمدید ده‌سالهٔ معاهدهٔ بیطرفی وعدم تجاوز ۱۳۱۰ باانعقاد یك پروتوکول صورت گرفت.

دوستی بیطرفی وعدم تجاوز بین کشورهای مایك امر واقع بوده واکنون جهانیان پس ازسالیان دراز تجربه به‌معنای آن درتحکیم‌صلح وامنیت جهان بهتر پی برده اند.

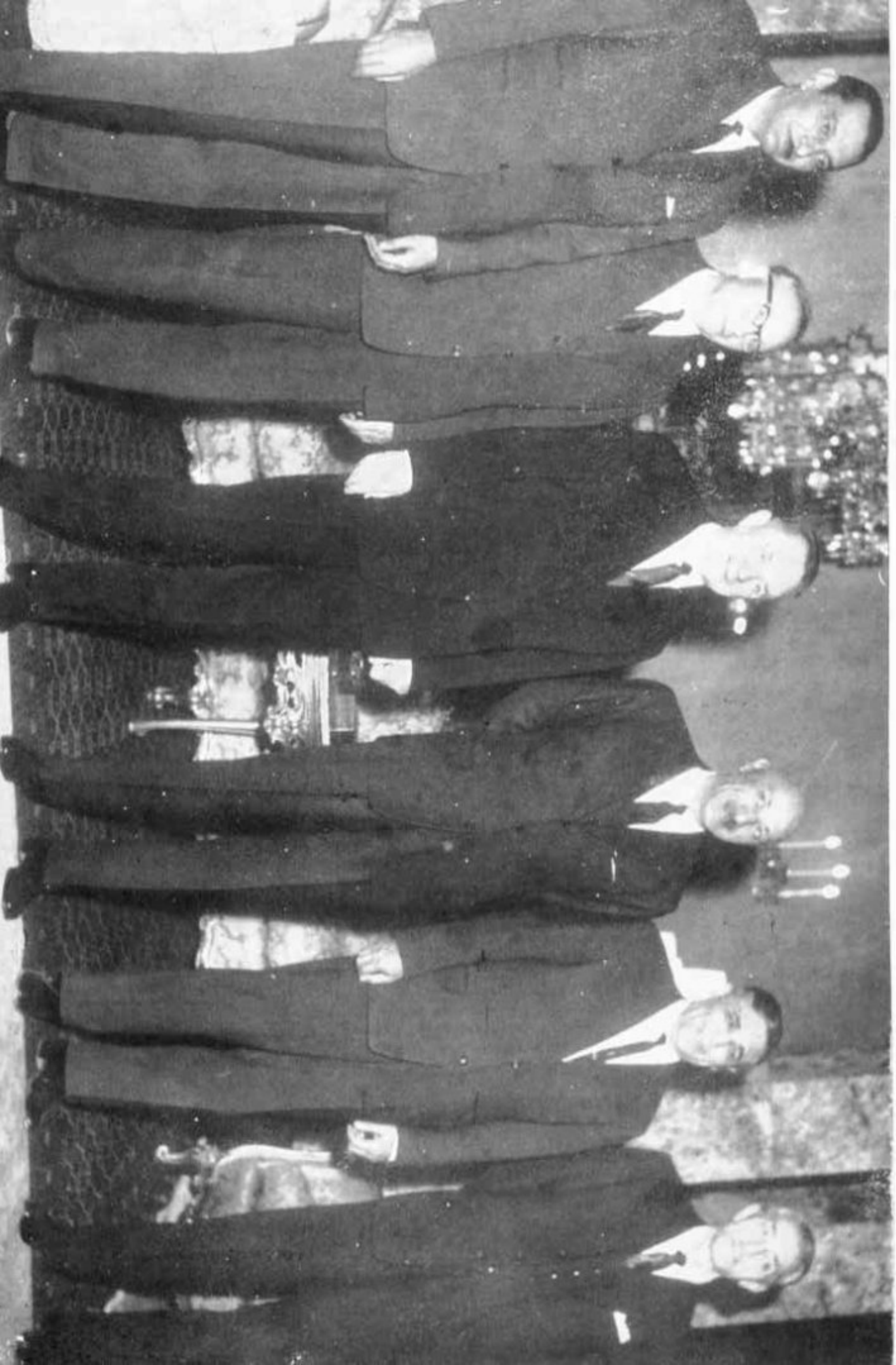
مساعدت های بی قید وشرط اتحادشوروی که درین ده‌سال به‌پیمانهٔ روز افزون به‌افغانستان رسیده است درتکمیل پلان پنجسالهٔ اول وپلان پنجسالهٔ دوم ما سهم بارز داشته است.

حکومت ومردم افغانستان این مساعدت های کشور همسایه‌ودوست مااتحاد شوروی رابه‌نگاه تقدیر کامل می‌نگرند. این همکاری اقتصادی یقیناً درتشدید علایق‌حسنه همسایگی‌نیك واحترام متقابل که‌بین‌هردو کشور اززمان استقلال افغانستان وتاسیس رژیم شوروی توسط لینن فقید باین سوخوشبختانه موجود بوده اثر مساعد ونیك دارد.

شاهراه سالنگ که قلب کهسار شامخ هندوکش راشگافته است،

اعلیحضرت معظم همایونی حین افتتاح شاهراه غربی کشور که به همکاری متخصصین اتحاد شوروی وزحمتکشی متخصصین و کارکران افغانی تکمیل گردید .

شاهراه تورغندی،هرات کندهارکه‌بزودی افتتاح‌خواهدشد،بند وکانال آبیاری ننگرهار که ازبهار امسال بکار افتاده، بند نغلوکه درآینده نیروی برقی تولید خواهد کرد، کشفیات گازطبیعی که استفاده وسیع صنعتی ازآن مدنظر می‌باشد، ودیگر پروژه های سو دمنـد اقتصادی وفرهنگی به مساعدت اتحاد شوروی درترقی اقتصادی افغانستان سهم بارز داشته وخواهد داشت.

این معاونت های اتحاد شوروی به‌افغانستان، برازنده ترین نمونـهٔ همکاری اقتصادی بین دوکشور دارای رژیـم سیا سی متفاوت بـوده عالی ترین مظهر حسن همجواری وهمزیستی مسالمت آمیز وهمکاری باثمر در راه تـرقی وبختیاری مردمان بـه منظور تشئید صلح جهان می باشد.

مردم افغانستان به این‌حقیقت متوجه می‌باشند هـرقدمی کـه‌در راه عمران مادی ومعنوی خویش برمیدارند ایشانرا به هدف بزرگ دیگر آنها یعنی تقویت صلح وترقی متوازن ملل ازراه همکاری باهمه‌مردمان جهان نزدیك می‌سازد. بنابرین سیاست‌بیطرفی قضاوت آزادودوستی باهمه ملل وهمکاری اقتصادی باایشان باآرزو های ترقی خواهانهٔملت افغانستان مطابق ودراستواری مبانی صلح‌جهان مفید وموثر می‌باشد.

تقویت روابط افغانستان باکشور های خـارجی ونقش بین‌المللی آن متوازی به مساعی آن در داخل کشور در راه انکشاف دیمو کـراسی وتأمین عدالت اجتماعی پیش میرود بزودی نخستین انتخابـات شورا برحسب قانون اساسی ۹ میزان ۱۳٤۳ درکشور ما صورت میگیـرد وقـاطبهٔ ملت افغانستان مطمئن است ازیـن راه دربلند بـردن سویهٔ اقتصادی اجتماعی و فرهنگی خویش وتأمین کرامت بشری موفق تـر باشد.

افغانستان ازنخستین اعضای سازمـان مـلل متحد بـودم اساسات منشور آن را موافق به‌آمال خویش وهدف های بشریت می شنا سد. طی این بیست سال سازمان ملل‌متحد درراه همکاری بین‌ملل‌ومردمان جهان ابـراز مساعی نموده، توقع داریـم درتشکیل سازمـان جهانی اصلاحاتی وارد گردد که باشرایط واوضاع کنونی جهان موافق باشد.

آرزو مندیم دول بزرگ جهان برای تقویت سازمان جهانی باکمـال تسامـح وتوافـق مجاهـدت نمایند. امید واریـم اساسی ترین هدف سازمان ملل متحد که جهانی بودن واقعی آنست بزودی تامین یافـته

به اینگونه مساعی آن درراه استواری صلح وامنیت جهان وترقی بشریت موثر تر گردد.

درین ایام اوضاع ویتنام که سبب کشید کی علایق بین‌المللی گردیده است‌مایهٔ نگرانی مردمان‌آسیا وهمه‌جهان می‌باشد. افغانستان مراتب مندرجهٔ اعلامیهٔ کشور های بیطرف جهان را که سال گذشته درقاهره صادر شد مجدداً تائید میکند.

توقع داریم همه کشور ها از اقدام به هرگونه عملی که ساحهٔ مصادمه را و سیعتر واو ضاع را کشیده تر سازد دست گیرند وکنفرانسی مانند کنفرانس یازده سال قبل ژنو منعقد گرددباین گونه می‌توان متوقع بود حق‌مردم ویتنام برای صلح واستقلال ازراه حل صلح جویانه تامین یابد.

یقین دارم تماسها وتبادل نظریات دربارهٔ مسائل موردعلاقهٔ هردو کشور همسایه ودوست که‌طی‌این مسافرت رسمی من‌به اتحادشوروی صورت گرفته درتفاهم مزید بین‌هردو ملت وتشئید پیوند های‌دوستی بین ایشان موثر خواهد بود. خاطرات نیك این روزهای خوشی را اینجانب، ملکه وهمراهانم پیوسته گرامی خواهیم داشت.

اقتباس ازبیانیه بناغلی کوسیگین درضیافت‌که

بتاریخ ۱۵ اسد از طرف زعمای حکومت اتحاد شوروی درتالاربزرگ کاخ کریملین به افتخار علیحضرت معظم همایونی ترتیب یافته بود ایراد کرده بودند

مردم اتحادشوروی باشادی مردم افغانستان موقعی که‌درآن کشور موسسات صنعتی وانرژیتیکی وآبیاری جدید وجاده ها افتتاح‌می‌شود سهیم میباشد.

بناغلی کوسیگین گفت: مردم اتحادشوروی بادقت وعلاقمندی‌زیادی موفقیت های افغا نستان را مشاهده نموده وبرای فعالیت شما در راه تحکیم استقلال ملی، ترقی اقتصادی وفرهنگی قدر وقیمت عالی‌راقایل میباشند.

مردم اتحادشوروی همچنین به‌ریفورم‌هاوتحولات اجتماعی که درسال های اخیر درافغانستان صورت میگیرد دلچسپی نشان میدهند.

صدراعظم اتحادشوروی گفت:دربین‌مردم اتحاد شوروی وافغانستان آرزومندی طبیعی موجود است. تاباهم دارای روابط نزدیکتر ممکنه وبادوام اقتصادی وتماس های ثقا فتی وحسن همجواری با شند درتحکیم وتوسعهٔ روابط ،ذات هما یونی پادشاه افغانستان نقش مهمی داشته اند وبنابرآن مابه مسافرت اعلیحضرت همایونی به‌اتحاد شوروی اهمیت بزرگی راقایل می باشیم.

سفر اعلیحضرت باتحاد شوروی قدم موفقانه می‌باشد در راه تحکیم مزید روابط اتحاد شوروی وافغانستان، بناغلی کوسیگین افزوده: که امضای پروتوکول ده سالهٔ معاهدهٔ بیطرفی وعدم تجاوز نشانهٔاین امر می با شد . مذ ا کر ا ت بین ا علیحضر ت معظم همایونی وزعمای اتحاد شوروی دریک فضای حسن تفاهم واعتماد متقابل که‌ازسالیان درازی باین طرف مختص به‌روابط اتحادشوروی وافغانستان بوده است صورت گرفت ــ مادر بارهٔ موضوعات مربوط به همکاری بین‌دوکشورمذاکرات ثمربخش‌نموده وهمچنین برموضوعات فعلی بین‌المللی تبادل افکار نمودیم. صدراعظم اتحاد شوروی علاوه کرد: به‌عقیدهٔ من‌حکومات اتحاد شوروی وافغانستان اهمیت بزرگ مساوی رادربارهٔ تمرکز تمام قوه‌های که با استعمار مخالف هستند قایل بوده وآنها طرفدار صلح وامنیت دربین مردم جهان می‌باشند.

اقتباس ازمعاهدهٔ دوستی روس وافغا نستان
منعقدهٔ مسکو ۱۰ حوت ۱۲۹۹ موافق
۲۸ فروری ۱۹۲۱

بـه‌مقاصد استحکام مناسبات دوستانه فیما بین افغا نستان وروس وبرای‌محافظهٔ استقلال‌حقیقی افغانستان‌دولت‌جمهوریهٔ‌اشتراکیهٔ‌اتحادیهٔ شورایهٔ روسیه ازیك‌طرف ودولت بهیهٔ افغانستان ازطرف دیـگرعقد این معاهده رامقررنمودند وبرای‌حصول این مطلب وکلای مختارخودرا تعیین کردند.

فقرهٔ اول

طرفین عالیین معاهدین استقلال یکد یگـر را اعتراف نـموده متعهد هستند که آنرا محترم بشمارند وفیما بین خود بـه‌مناسبات سیاسیهٔ صحیحه داخل میشوند.

فقرهٔ دوم

طرفین عالیین معاهدین متعهد هستند کـه بادولـت سوم درموافقهٔ نظامی وسیا سی که‌ضرر بیکی از طرفین معاهدیـن بـرساند داخـل نخواهند شد.

فقرهٔ سوم

سفارت خانه ها وقو نسلگری های طرفین عالیین معاهدین امتیازات سیا سی به موافق عادت های بین‌المللی مساویاً ومتبادلا دارا هستند تشریح اول درآنجمله :

الف- حق‌برافراشتن بیرق دولتی

ب- مصؤنیت اجزای فهرست شدهٔ سفارت هاوقونسلخانه ها.

ج- مصؤنیت مراسلات سیاسی واجراآت خدمتی قاصد ها وهرگونه دستیاری متبادل دربنباب.

د- گفتگوی درتیلفون - تلغراف بیسیم وتلغراف سیمدار به‌موافق حقوق نمایندگان سیاسی.

هـ عمارت های سفارت ها وقونسلگری های طرفین عالیین معاهدین امتیاز خارج ازمملکت را دارا هستند.

تشریح دوم

سفارت های طر فین عالیین معاهدیـن متبادلا دارای آتشه ملیتر ها می‌باشند.

محفل انجمن دوستی اتحاد شوروی وافغانستان که باعزاز ښاغلی صدراعظم ترتیب یافته بود

فقرهٔ ششم

روسیه قبول میکند به‌ترانزیت آزاد وبی محصول ازخاك خودهرنوع احمال راکه افغانستان چه درخود روسیه بتوسط ادارات دولتی بخرد وچه بلاواسطه ازخاك خارجه خریداری نماید.

فقرهٔ هفتم

طرفین عالیین معاهدین آزادی ملل شرق رابـاساس خـود مختاری وبموافق خواهش عمومی هرملت ازملل آن قبول میکنند.

فقرهٔ دهم

برای استحکام مناسبات دوستانه فی مابین طرفین عالیین معاهدین حکومت جمهوریهٔ اشتراکیهٔ اتحادیهٔ شورایهٔ روسیه قبول میکند کـه بدولت افغانستان امداد نقدی ودیگر امداد مادی بدهد.

فقرهٔ یازدهم

معاهدهٔ هذا به زبانهای روسی وفارسی مرقوم شد وهردومتن حـق مساوی دارند.

معاهده

راجع به‌بیطرفی وعدم تجاوز متقابله فی مابین اتحاد جماهیر اجتماعی شوروی ودولت علیهٔ افغانستان

قومیتهٔ مرکـزی اجرائیه اتـحادشوروی اجتماعـی واعلیحضرت شاه افغانستان بمقصد تحکیم‌مناسبات دوستانه‌وهم‌جوارانه که‌خوشبختانه بین هردوحکومت به‌اساس‌معاهده که‌درماسکوبتاریخ۲۸ فیورال۱۹۲۱ امضاء شده برقرار است ومتیقن بوده‌که این مناسبات درآتیه بلاتغیر ترقی خواهد کرد نظربه مقاصد عالی صلح عمومی برای انعقاد معاهدهٔ هذا که براساس معاهدهٔ پغمان منعقدهٔ ۳۱مـاه اکست بـوده میباشد تصیم فرمود باین غرض‌تعیین کردند قومیتهٔ اجرائیه مـرکزی اتـحاد جماهیر شوروی آقای‌ستارك سفیرکبیر اتحادجماهیر اجتماعی شوروی درافغانستان را اعلیحضرت شاه افغانستان آقای فیض‌محمد خان‌وزیر امور خارجه دولت علیه افغانستان راکه بعد ازارائه‌اختیار نامه هـای خود هاکه صحیح شناخته شده بمواد ذیل موافقت نمودند.

مادهٔ اول

درصورت جنگ یاعملیات جنگی بین یکی ازطرفین متعاهدین ویـکی یاچند دولت ثالث‌طرف متعاهده دیگر متعهد است که به‌نسبت طرف اول‌بیطرفی را رعایت کند.

مادهٔ دوم

هریکی ازطرفین متعاهدین تعهد میکنند که‌از هرگونه تعرض بطرف دیگر خود داری نمایند ونیز درادخل‌خاك خود که‌درتصرف آن میباشد چنین اقداماتی نکنندوهمچه عملیات هرطرف‌راکه بدولت متعاهد دیگر ضرر سیاسی یاحربی‌برسانند درخاك‌خودمانع شوندوخصوصاً هرکدام ازطرفین متعاهدین تعهد میکنند که‌بایکی یـاچند دولت ثـالث‌درهیچ کدام اتحاد یااتفاق سیاسی وحربی که برخلاف طـرف متعاهد دیگـر باشد وهمچنین درهیچ کدام بایکوت یامعاصرهٔ مالی یا اقتصادی کـه برعلیه طرف متقابل دیگر متوجه بشوند شرکت نخواهد ورزید .

مادهٔ سوم

طرفین عالیتین متعاهدین اعتراف متقابل به‌حقوق حاکمیت وتمامیت ملکیت همدیگر نموده متعهد اند که ازهر گونه مداخلت مسلح ویاغیر مسلح درامور داخلی طرف متعاهد دیگر خود داری نماید.

مادهٔ چهارم

بقرار متذکرهٔ فوق معاهدهٔ هذا هریك ازدولتین عالیتین اظهارمیدارد کههیچ گونه تعهدات سری ویاعلنی نسبت بیکی یاچند دولتدیگر که مخالف معاهدهٔ هذا باشد نداشت وندارد وهم درتمام مدت عمل این معاهدهٔ طرف مذکور داخل همچو معاهدات وموافقت ها نخواهدشد که بمعاهدهٔ هذا مخالف باشد.

مادهٔ پنجم

همچنین هریکی ازطرفین متعاهدین اظهار میداردکهبین اوودول‌دیگر کهدرهمجواری متصل بری یابحری باطرف متعاهد دیگر باشند هیچ نوع تعهدات غیر ازآنکه اعلان شده موجود نیست.

مادهٔ ششم

خارج ازتعهداتیکه شرایط آن در معاهده هذا قرار یافته هریکی از طرفین متعاهدین برای اقدام به استقلال گونه مناسبات واتحادات بادول ثالث بکلی حایز عملیات آزاد میباشد.

مادهٔ هفتم

طرفین متعاهدین اعتراف مینمایند کهفیصله وحل تمام مباحثات واختلافات که بین ایشان بو قوع میتوان رسید هرخاصیت ومأخذ داشته باشد بایست همواره فقط بذرایع صلح جویانه اجراء نمودبرای توسعه ماده هذا بین طرفین ومتعاهدین میتوان موافقه حسب اقتضای حال انعقاد نمود.

مادهٔ هشتم

معاهدهٔ هذا برای عرصهٔ پنجسال منعقد گردیده وازموقع تصدیق آن کهنبایست دیرتر ازدوماه ازروزامضاء باشد عمل‌قانونی خودراحاصل خواهد گرد تبادله اسناد مصدقه درکابل درحین یکماه بعداز تصدیق معاهده درمعرض اجراخواهد آمد بعدازانقضای پنجسال معاهده هذا سال بسال خود بخود بعمل خود ادامه خواهد دادوهریکی ازطرفین متعاهدین حق فسخ معاهده رادارد درصورتیکه ششماه قبل تر اطلاع بدهد درموقع کهیکی ازطرفین راجع بهفسخ‌معاهده اطلاع بدهد طرفین

ښاغلی اعتمادی وښاغلی گرومیکووزرای خارجهٔ دوکشوربعدازملاقات

متعاهدین درهمان حال داخل مذاکرات راجع بهشکل تجدید معاهدهٔ هذاخواهند شد.

مادهٔ نهم

معاهده هذا بدونسخه بزبانهای فارسی وروسی تحریر شده وهردو متنحق مساوی دارند.

فیض محمد وزیر امور خارجه
درکابل بتاریخ ۲٤ماه جون۱۹۳۱تحریر شد

بناغلی میوندوال صدراعظم حین مذاکره بابناغلی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی درقصر کرملین

جنرال محمد عارف سفیر کبیر افغانستان و بناغلی رومانو فسکی رئیس کمیته روابط فرهنگی اتحاد شوروی حین امضای پروگرام همکاری فرهنگی افغانستان واتحاد شورو ی برای سال۱۹۶۶ ، درعکس بناغلی آریا معین وزارت اطلاعات وکلتور نیز دیده میشود .

پرتکل

اعلیحضرت پادشاه افغانستان و کمیتهٔ اجرائیه مرکزی اتحاد جماهیر اشتراکیه شورائیه بنسبت اینکه درآتیه‌اساس متین رابرای پیشرفت مناسبات فیمابین ممالك شان تامین وبایك دلیل جدید بثبوت‌برسانند که‌روابط دوستانهٔ همجواری که‌خوشبختانه فیمابین ایشان وجود دارد مستحکم وتغییر ناپذیر میباشد وهمچنین اثرات مساعدی راکه‌معاهده بیطرفی وعدم تجاوز متقابله فیمابین ایشان منعقدهٔ ۲۴جون ۱۹۳۱ در پیشرفت این مناسبات داشته است تصدیـق نموده تصمیم گـرفتند پرتکل هذا را امضاء نمایندوبرای این مقصد وکلای ذیل خودرا مقرر نمودند.

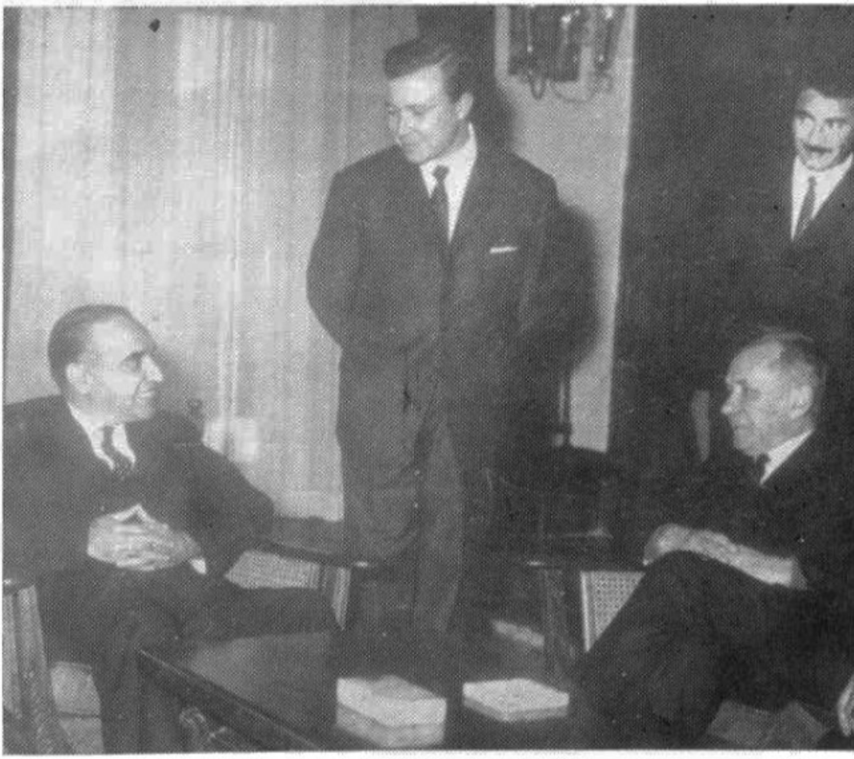
اعلیحضرت پادشاه افغانستا عالیقدر جلالتمآب فیض‌محمدخان وزیر امور خارجه افغانستان را وکمیتهٔ اجرائـیه مرکـزی اتحاد جماهیـر اشتراکیه شورائیه آقای نی‌کولای نوکولایویچ کرستنیکی عضوکمیتهٔ اجرائیه مرکزی قایم مقام‌کمیسارملی امور خارجه‌را وکلای‌مذکورپس‌از ارائه اعتبارنامه‌های شان‌بهمدیگر بترتیب لازمه‌وصحیح تنظیم‌شده‌بود درمراتب ذیل موافقت حاصل نمودند.

مادهٔ اول

درتغییر مقررات راجع به‌میعاد وتـرتیب انقطاع قـوهٔ قانونی‌معاهده بیطرفی وعدم تجاوز که‌درتاریخ۲٤ جون۱۹۳۱ درکابل فیمابین دولت پادشاهی افغانستان واتحاد جماهیر اشتراکیه شورویه منعقد گردیده معاهدهٔ مذکور تا ۲۹ مارچ ۱۹٤٦ مطابق۹ حمل ۱۳۲۵ مرعی‌الاجـرا خواهد بودبعدازمیعاد مزبور معاهدهٔ فوق‌الذکر سال بسال قوهٔقانونی خودرا خودبخود امتداد خواهد داد وهریك ازطرفین عالیتین متعاهدین حق‌خواهند داشت معاهدهٔمذکوررافسخ نمایندمشروط براینکه‌ششماه قبل درین باره اطلاع بدهند.

مادهٔ دوم

پرتکل هذا باید تصویب گردد وازتاریخ تبادله‌نامه ها قوهٔ قانونـی خواهد داشت . تبادل تصویب نامه ها دراسرع اوقات درشهر کـابل بعمل خواهد آمد.

ملاقات ښاغلی کوسیگین وښاغلی میوندوال درکابل

مادهٔ سوم

پرتکل هذا بزبان فارسی وروسی ترتیب داده شده ودرموقع تفسیر هردومتن حق مساوی دارند برای تصدیق‌مراتب فوق‌وکلای فوق‌الذکر پرتکل هذا راامضاء وبمهرهای خودممهور نموده اند.

بتاریخ ۹ حمل ۱۳۱۵ مطابق ۲۹مارچ ۱۹۳۶ درشهر ماسکو در دونسخه تدوین گردید.

فیض محمد وزیر امور خارجه

پروتوکول تمدید مدت اعتبار معاهدهٔ بیطرفی وعدم‌تجاوز متقابل بین دولت پادشاهی افغانستان واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ۲ سرطان ۱۳۱۰ مطابق ۲٤ جون۱۹۳۱ منعقدهٔ کابل

اعلیحضرت پادشاه افغانستان وهیئت‌رئیسهٔ شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالستی ،

مطابق مادهٔ اول معاهدهٔ دوستی افغانستان وشوروی منعقدهٔ مسکو بتاریخ ۱۰حوت ۱۲۹۹ مطابق ۲۸ فبروری ۱۹۲۱ که‌متضمن اصل احترام متقابل اسقتلال یکدیگر میباشد.

باآرزومندی بسط وتحکیم روابط مؤدت ـ حسن همجواری واعتماد متقابل که‌بین هردو دولت موجود است.

بارعایت اصل همزیستی مسالمت آمیز دول دارای نظام اجتماعی متفاوت وبادرنظر گرفتن این امر که روابط افغانستان واتحاد شوروی یکی ازبارزترین نمونه های تطبیق این‌اصل میباشد .

بااحترام اصول مندرجهٔ منشور ملل‌متحد وتائید لزوم استواری امنیت بین‌المللی وصلح جهان.

بادرنظر گرفتن مادهٔ هشتم معاهدهٔ بیطرفی وعدم تجاوز متقابل بین دولت پادشاهی‌افغانستان ودولت‌اتحاد جماهیرشوروی سوسیالیستی ۲ سرطان ۱۳۱۰ مطابق ۲٤ جون ۱۹۳۱ منعقدهٔ کابل ومادهٔ اول‌ـ پروتوکول ۹ حمل ۱۳۱۵مطابق ۲۹مارج ۱۹۳٦ منعقدهٔ مسکو ومادهٔ اول پروتوکول ۲۵قوس ۱۳۳٤ مطابق ۱۸ دسامبر ۱۹۵۵ منعقدهٔ کابل دربارهٔ تمدید اعتبار معاهدهٔ مذکور.

تصمیم گرفته اند این پروتوکول رابه منظور تمدید مدت اعتبار ـ معاهدهٔ بیطرفی و عدم تجاوز متقابل بین افغانستان واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ۲ سرطان ۱۳۱۰ مطابق ۲٤ جون ۱۹۳۱ منعقدهٔ کابل امضانمایند :

طرفین متعاهدین باین منظور نمایندگان خویش را قرار آتی تعین نمودند :

ازجانب اعلیحضرت پادشاه افغانستان .

جنرال محمد عارف سفیر کبیر ونمایندهٔ فوق‌العادهٔ اعلیحضرت در مسکو ازجانب هیئت رئیسهٔ شورای عالی اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی .

و . و . کوزنتسوف معاون اول وزیر امور خارجهٔ‌اتحادشوروی هردونمایندهٔ اعتبار نامه های خویش را باهم مبادله نموده وآنراکاملا صحیح یافتند طرفین متعاهدین‌راجع به مراتب آتی موافقت نمودند :

مادهٔ اول

معاهدهٔ بیطرفی وعدم تجاوز متقابل‌بین دولت پادشاهی افغانستان واتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی ۲ سرطان ۱۳۱۰ هـ ش مطابق ۲٤ جون ۱۹۳۱ منعقدهٔ کابل‌ازموقعی‌که پروتوکول هذا اعتبار می‌یابد تاده سال مابعدآن دارای اعتبار خواهد بود .

بعدا زانقضای این مدت معاهدهٔ مذکور هـر ساله خود بخود تمدیـد یافته دارای اعتبار خواهد بود هریك‌ازطرفین متعاهدین حـق فسخ معاهدهٔ مذکور راتوسط اطلاعیهٔ که شش ماه قبل بدهد خواهدداشت.

مادهٔ دوم

این پروتوکول باید به تصویب مقامات عالیهٔ دولتین برسد واز موقع تبادل اسناد مصدقه که‌درشهر کابل صورت خواهد گرفت نافذومعتبر خواهد گردید .

نمایندگان مختار مراتب فوق راتصدیق وآنرابه امضا ومهر خـود ممهور نمودند.

در شهر مسکوبتاریخ ۱۵ اسد ۱۳٤٤ هجری شمسی مطـابق ۱٦ اگست ۱۹٦۵ در دونسخه هر یك بـه زبـانهای دری وروسی تنظیم گردید ومتن هر دو زبان یك سان دارای اعتبار میباشد.

اقتباس از موافقتنامه همکاری اقتصادی

راجع به همکاری بین حکومت افغانستان وحکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی در توسعه امور اقتصادی افغانستان و دادن کریدیت طویل المدت نسبت به این موضوع از طرف حکومت اتحاد جماهیر شووری سوسیالستی .

حکومت شاهی افغانستان وحکومت جماهیر شوروی سوسیالستی بادر نظر کرفتن مناسبات دوستانه که دربین افغانستان واتحاد جماهیر شوروی سوسیالستی موجود است و بـه اساس اعـلامیه افـغانی و شوروی مورخه ۱۸ دسمبر ۱۹۵۵ برای مقصد توسعه وترقیات آینده مناسبات اقتصادی متقابله مفید دربین ممالك نسبت بـه مواد آتـی موافقت نمودند .

مادهٔ اول

حکومت اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی برای مقاصد پایه دار نمودن همکاری جهت توسعه اقتصادیات افغانستان وخصوصا برای توسعه امور زراعت وهمچنین ساختمان بندوانهار واستیشن هـای هایدرو الکتریـکی ووسایل ترانسپورت بـرای حکومت پادشاهـی افغانستان کریدیت طویل المدت بمبلغ یکصد ملیون دالر امریکائـی که یك دالر مساوی به ۸۸۸٦۷۱ کرام طلای خالص میباشد میدهـد وبحساب کریدیت فوق‌الذکر تحویل دهی سامان الات وادوات کـه از طرف اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی رسـانیده میشود و همچنین خدمات دیکر مربوط به امداد تخنیکی درساختمان دستکاه های جداکانه رشته های متذکره اقتصادی افغانستان تامین میکردد .

دستکاه های که نسبت به آن اتحاد جماهیر شوروی سوسیالیستی به افغانستان امداد تخنیکی میدهد و همچنین اندازه و وضعیت این امداد تخنیکی در بین طرفین بذریعه موافقت نامه های جداکانه معین میشود .

متن بیانیه ښاغلی میوندوال صدراعظم
که‌درمحفل انجمن دوستی ایراد نمودند

اعضای محترم انجمن دوستی شوروی وافغانستان .

دوستان عزیز!

از پذیرایی صمیمانه و کلمات دوستانه شما نهایت شادمان گردیدم . من بار هاراجع‌به فعالیت فرهنگی وادبی‌انجمن شنیده بودم وخرسندم که فرصت ملاقات با شما را یافتم .

خوشحال هستم ازینکه امروز در خانهٔ دوستی پیام دوستی را از طرف مردم افغانستان بمردم شوروی تقدیم کنم از اینکه آقای تولستوف رئیس این جمعیت امروز باما دراینجا نیستند و نظر به مریضی نتوانستند در محفل امروز اشتراك نمایند متاثر می باشیم شخصیت علمی وی نزد مردم ماقابل قدر می باشد . ما به زحمات شان در راه ایجاد روابط دوستانه بین افغانستان و اتحاد شوروی و در خدمت به مملکت خود شان بانظر قدر می بینیم .

خوشحال هستم که امروز ښاغلی مازوروف معاون صدراعظم اتحاد شوروی را نیز در اینجا می بینم .

مسرت دارم که‌دراین محفل دوستانه عدهٔ زیادی دوستان افغانستان رامی بینم که‌هریك به تشیید مزید روابط عنعنوی بین عصر دوملت دوست و همسایه علاقه دارند .

مسرت مزید من دراینست که درجملهٔ حاضرین یکعدهٔزیاد جوانانی رامی بینم که اکثر ایشان محصل ومشغول تحقیقات علمی میباشند آنانکه راجع به مسایل مختلفه افغانستان از قبیل جغرافیا ، زبان شناسی ، بشر شناسی تاریخ و غیره در بارهٔ افغانستان مطالعات مینمایند یقینا کمال خرسندی دارند که افغانستان و اتحاد شوروی دوکشور دوست میباشند و زیاده شدن شناسایی یکدیگر بین هر رامی‌بینم که هر یك به‌تشئید مزید روابط عنعنوی بین هر دوملت برین دوستی شان می افزاید .

چهل وپنج سال قبل هنگامیکه افغانستان به تازگی قوای استعمار را درآخرین میدان مغلوب نموده بود زمانیکه مردمان‌اتحادشوروی تحت رهبری ولادیمیر الیچ لینن دراستان زندگی جدید قدم میگذاشتنددر این شهر تاریخی وزیبا نمایندگان افغانستان بانمایندگان شوروی یك معاهده دوستی را امضاء کردند که هنوز به اعتبار خود باقی است وبا پیوند های دیگر تایید و تقویت یافته است . در آن معاهده تاریخی هر دو دولت وعده احترام استقلال یکدیگر را میدهند .

این احترام متقابـل و عـهد دوستی طی این سالیان متعدد درخت برومند وبا ثمری گردید .

سی وپنج سال قبل یك معاهده بیطرفی و عدم تعرض در کنار آن اضافه شد .

از ده سال باینسو اکثر موافقتنامه هابین کشور های ماجهت تاسیس وتایید روابط اقتصادی وفرهنگی وبیان مساعدت های بـی‌قید وشرط و دوستانه کشور شما به کشور من بوده است .

به این معنی دوستی و همسایگی نیك بین افغانستان واتحاد شوروی در حال نمو ، تقویت و بار آور بوده ومیباشد و با همین صفات عالی مورد تحسین همه مردمان صلح خواه گیتی است .

مردم افغانستان در راه پیشرفت اقتصادی ، فرهنگی واجتماعی با کمال علاقه مندی قدم میگذارند.

احترام واقعی کرامت بشری مستلزم رهایی بشر از بینوایی بیسوادی وبیماری است و بنابرین همه ملت افغانستان در این راه سر گـرم مجاهده میباشند .

معنی ترقی واستقلال درذهن‌جوانان ومنورین مابیش ازپیـش منطبق ومتوافق میگردد ومردم ماهر روز بهتر میدانند که هـدف مجاهـدات ایشان درراه بلند رفتن سطح زندگی از یکسو تامین کرامت بشری و بختیاری معنوی از سوی دیگر امادگی بهتر برای همکاری با مردمان و ملل جهان در راه صلح جهان و سعادت بشریت میباشد .

چنانچه میدانید بیش از یکسال میشود قانون اساسی جدیدی در افغانستان نافذ گردیده است .

این قانون اساسی ضمنا یك عهد نامه ملی است که توسط آن ملت افغانستان تحت رهبری پادشاه بزرگ خویش عزم راسخ خویش را برای بیشرفت اقتصادی اجتماعی فرهنگی وسیاسی اعلان کرده اند .

نخستین انتخاباتدرتحت قانون اساسی‌جدید درکشور صورت‌گرفت شورای انتخابی افغانستان بکار آغاز نمود یکعدهٔ‌کافی وکلا وسناتوران منورین ومردم خبیر باوزراء مامورین حکومت درمسایل دشوار ترقـی اقتصادی، اجتماعی وسیاسی تبادل افکار نمودند.

همه ملتفت گردیدند که در مقابل ایشان شاهراه عظیم وطویل افتاده است .

و پیشرفت بسوی ترقی مستلزم حزم، سنجش، تفـاهم همـکاری - زحمت کشی وفداکاری های بزرگ میباشد.

رهنمایی مادر فعالیت های آینده حکومت اساسات خط مشی است که مورد تایید ولسی جرگه افغانستان واقع گردیده است .

طبق اساسات مندرجه این خط مشی حکومت پالیسی خود را در راه پیشرفت های اجتماعی وانکشاف اقتصادی وسیاست خارجی بـه

پشتیبانی مردم افغانستان تطبیق و عملی خواهد نمود .
آرزوی ما برای تحکیم و تشیید ریشه های دیموکراسی است مطابق به ارزش های قانون اساسی واحترام حسیات عنعنوی مردم افغانستان هدف پیشرفت اجتماعی بوجود آوردن یك جامعه مرفه وآباد است که در آن همه مردم افغانستان براهنمایی پادشاه بزرگ خویش سهم داشته باشند .
و حدت ویگانه گی مردم ما باساس ملیت افغانی وارزش های معنوی و تاریخی مردم مابسوی پیشرفت و ترقی سوق شود .
سیاست خارجی افغانستان متکی بر تحکیم استقلال وعدم انسلاك مطابق به توصیه های لویه جرکه های سال ۱۳٤٤ ، ۱۹٥٥ و ۱۳٤٤ ۱۹٦٤ بوده طرفدار صلح وهمکاری بین المللی ورفع تشنجات وایجاد یك فضای مطمئن در جهان و مخصوصا منطقه که در آن زندکی داریم میباشیم .
روش اقتصادی افغانستان پیروی از اصول اقتصاد متوازن و رهنمایی شده میباشد که در آن سکتور عامه وتشبثات خصوصی مطابق به مقتضیات پلان گذاری یك روش مختلط اقتصادی رابوجود میاورد .
برای تامین پرنسیپ خط مشی حکومت من در شق اقتصادی سیستم ومتدها وتشکیل امور پلان ـ مقصد ازپلان گذاری طرح پلان‌های رشد آینده وسالانه کشور بمنظورترقی متوازن‌یك جامعه مرفه‌وآبادمیباشد.
بـه این منظور حکومت افغانستان تصمیم گرفته است منابع ملـی وامداد های بی قید و شرط کشور های دوست واز آنجمله اتحـاد شوروی را برای بلند بردن لاینقطع سطح زنـد گـی مـردم وسریـع ساختن معیار پیشرفت اقتصادی کشور بکار اندازد .
به این منظور حکومت افغانستان آرزومند است اجراآت خویش را در شقوق مختلف اقتصادی با در نظر گرفتن منابع طبیعی و قـوای بشری وامکانات استفاده موثر از آن بطور مزید پیش بینی نمایـد میخواهم که توازن بین عواید ومصارف ما بطور سالم و بهتر از راه صرفه جویی مصارف دولتی تامین یابد ومنابع مـالی کشور بیشتر متوجه مسایل مهمه اقتصاد ملی گردد .
علاوتا باید بین پروژه های طویل المده و قصیر المده توازن صحیح قایم گردد .
افغانستان مانند هر کشور در حال رشد باید برای افزایش صادرات خویش مجاهدت نموده و در مورد واردات خویش از راه حزم پیش آید مردم افغانستان او ضاع جهان وخاصه وقایع کشور های دوست و همجوار واز آن جمله اتحاد شوروی را بـاکمال عـلاقمندی تعقیب می کند ترقیات پیاپی مردم شما سبب شادمانی مردم همسایه ودوست

شما افغانستان می شود .
خرسندم از هنگام مواصلت به اتحاد شوروی تا این لمحه نشانه های ترقیات پیهم شما رابه نیکویی می نگرم و توقع دارم طی چند روز آینده ترقیات شما را دردیگر جمهوریت های شما ملاحظه نمایم .

در خاتمه مسرت دارم سلام های صمیمانــه اعضای انجمن دوستی افغانستان و شوروی را که چند روز بعد در کابل محفل تذکر چهل وپنجمین سالگره امضای معاهده دوستی بین هر دو کشور همسایه را منعقد خواهد نمود به اعضای انجمن شما ابلاغ نمایم .

زنده باد دوستی افغانستان واتحاد شوروی .

پیام پوهاند محمداصغر رئیس انجمن دوستی افغانستان واتحاد شوروی

چهل و پنجسال قبل در ست در همان و قتی که ملت آزادی‌دوست افغان به اراده وهمت فرزندان رشید خویش زنجیر استعمار را از هم گسسته و استقلال ملی خویش را به دست آورد ، و در همان آوانیکه کشور دوست و همسایهٔ نزدیك‌ما اتحاد جما هیر اشترا کیهٔ شوروی مراحل ابتدا یی انقلاب کبیر خویش را طی می نمود زما مداران باتدبیر ودور اندیش این دو ملت طرح دوستی ومودت را بین افغانستان واتحاد جماهیر شوروی ریختند . وطی این چهل و پنجسال دوستی بین‌مملکتین باوجود اختلاف رژیم های سیاسی ایشان مراحل ار تقایی را بسر عت پیموده وامروز به‌جایی رسیده است که‌به جرئت می‌توان آن‌را بحیث یك نمونهٔ بارز ویك‌مثل اعلای دوستی وهمکاری بین‌المللی در دنیای پر آشوب قرن بیستم محسوب کرد .

اتحاد جما هیر شوروی یا اولین کشور یکه استقلال افغانستا ن را به رسمیت شنا خت مخصو صاً در طی سا لهای اخیر به وسیلهٔ امداد های دوستانه و بی شایبهٔ خویش در انکشاف وارتقای اقتصاد ی افغانستان سهم‌بزرگی گرفته وباین وسیله در تقویهٔ بنیان د و ستی ومودت بین این دو همسایه نقش بسیار مؤثری را بازی کرده است . معاونت های اتحاد جما هیر شوروی در احداث شاهراه سالنگ،شاهراه تورغندی و کند هار پروژهٔ کانال ننگرهار . پروژهٔ نغلو و غیره در نزد مردم افغانستان دارای ارزش بزرگی می‌باشد.

مسافرت اعلیحضرت معظم همایونی پاد شاه محبوب افغانستا ن به اتحاد شوروی و تماسهای مستقیم بین زما مداران این دو کشور که در سا لهای اخیر در کابل و مسکو میسر گردیده است بیشتر از پیش سبب تقویهٔ دو ستی وانکشاف روابط بین مملکتین گرد ید ه و زمینه را برای تو سعهٔ مزید این روابط فراهم کرده است .

مردم افغا نستان در حا لیکه دوام و تو سعهٔ این دو ستی رابرای این دو کشور همسایه و برای تامین صلح درین خط دنیا لا ز می ومفید می دا نند آن را برا ی‌بقای‌صلح‌جهانی نیز یك ر هنما یی خوبی می شمارند . ما درظرف چهل وپنجسال عملا مشا هده کرده‌ایم که در نتیجه حسن نیت و آرزوی صمیمانه برای دو ستی و همکاری بین افغانستان واتحاد جما هیر شوروی که در نزد زما مداران دوراندیش این دو کشور مو جو بوده است منا سبات دو ستانه بین ایشان روز به روز بهتر و قوی‌تر گردیده وفرق در و سعت ساحه و قوهٔ حربی و اختلاف رژیم کو چك ترین تاثیر منفی را نتوا نسته است بران وارد کند ما یقین داریم که با داشتن چنین حسن نیت سایر کشور های جهان

خورد اند یا بزرگ خوا هند نوا نست دنیا را به محیط آرامی مبد ل نموده وابرهای تیره ای راکه فضای روابط بین‌المللی را مکدر نمـوده و صلح جهان و سعادت بشر را به خطر امحا تهدید می کند به کلی معدوم سا زند .

درین و قت که سالگرهٔ چهل‌و پنجمین امضای اولین معا هدهٔ دوستی و مودت بین افغا نستان و اتحاد جما هیر شوروی درین دو مملکت تجلیل می شود من افتخار دارم مرا تب تبریکات صمیمانهٔ خود و سایر اعضای انجمن دوستی افغانستان و اتحاد جماهیر شو رو ی را به این منا سبت به ملت های نجیب افغا نستان و اتحاد جما هیـر شوروی تقدیم کنم . بناغلی محمد هاشم میوند وال صدراعظم جو ا ن وفعال افغانستان درمسافرت اخیر خویش در اتحاد جماهیر شوروی احساسات نیکی را که ملت افغانستان برای تو سعه و بقای روا بط دوستانه بین ملتین افغان و شوروی در دل می‌پرورانند و ارزش‌بزرگی را که به‌این دوستی قایل اند به بهترین صورت تمثیل نموده‌ودرموارد مختلف ازآن ذکر کرده اند . ما به دو ستان خویش در اتحاد جما هیر شوروی اطمینان میدهیم که این دوستی ما زادهٔ آرزو های قلبی ملت ما بوده و برای همیشه با قی خواهد ماند و سیر زمان بر آن خللی وارد نخواهد کرد .

محمد اصغر
پروان مینه ـ کابل

تبصرهٔ روزنامهٔ انیس

۱۱ـ دلو ۱۳٤٤

فردا ښاغلی صدراعظم مسافرت دوستانه‌ایرا به اتحاد شوروی آغاز می کنند ، جای خوشیست که دیده می شود روابط افغانستان باهمسایهٔ بزرگ آن مطابق به‌روحیهٔ‌معاهده مودت ودوستی که چهل وپنجسال قبل به امضاء رسیده در حال توسعه وانکشاف می با شد .

تماسهای مستقیم بین سران دول و حکومات بهترین وسیله ایست برای تشئید روابط بین‌المللی وایجاد فضای حسن تفاهم بین ملـل و مردمان جهان ، گرفتن چنین تماسها بین زعمای اتحاد شوروی وافغانستان اکنون شکل یك‌عنعنه را به خود گرفته است ، در اواخر ماه گذشته صدراعظم اتحاد شوروی ښاغلی الکسی کو سیگین مسافرت مختصر ودوستانه به کشور ما انجام دادند که قدم بر جستهٔ در را ه تشئید و تقویه بیشتر روابط بین دو کشور به شمار میرود .

ما یقین داریم که مسافرت ښاغلی میوند وال به اتحاد شوروی نیز در راه شناسایی بیشتر و توسعهٔ همکاری بین مردمان هر دو کشور نتایج مطلوب ومثمری را بار خواهد آورد از عرصهٔ تقریباً ده سا ل باینطرف که‌افغانستان درصددپی‌ریزی پلان‌های‌انکشاف‌اقتصادی خود برآمد اتحادشوروی کمکهای عاری ازقید وشرط سیاسی خودرا جهت تطبیق بعضی از پروژه های ما میسر ساخته و کار های بزرگی‌به قوت باز وان مردم افغانستان واتحاد شوروی در کشور ما انجام یا فت . قلب کوه ها شگافته شد تا پا ی تخت ما با ولایات شمالی کشور از طریق معبر سالنگ وصل گردد . کار گرا نافغانی و شورو ی‌باصبعت سر سخت تحت شرایط دشوار پنجه نرم کردند تا شاهراه بز ر گ غربی اعمار گردید پروژهٔ بزرگ کانال ننگرهار تطبیق شد یك تعد اد ساختمان ها ی‌دیگر یا تکمیل گردید و یا در شرف تکمیل است .

مسافرت ښاغلی صدراعظم به اتحاد شوروی وقتی صورت می گیرد که افغانستان در پی ریزی سومین پلان انکشا ف‌اقتصادی خود می باشد.

درین مسافرت ښاغلی وزیر پلان نیز شرف معیت صدراعظم را دارند .

متخصصین شوروی در ترتیب و تدوین این پلان با ما همکاری می کنند توقع میرود ضمن این مسافرت ښاغلی صدراعظم و همرا هان شان فرصـ ت‌آن را بیا بند تا با زعمای اتحاد شوروی در جملهٔ سا یر مـو ضـو عات مورد عـلاقهٔ طر فین و مسا یل جهانی در اطراف مسایل اقتصادی و تطبیق پلان سوم انکشافی افغانستان مذاکرات سود مندی انجام دهند .

ما به حیث یك کشور محاط به خشکه که دارای طبیعت د ست نخورده ای می باشیم نا گزیریم کار های بزرگ ودشوارری را انجام دهیم برای بلند بردن سویهٔ زندگی مردم خود مجبوریم اراضی جدیدی را تحت آبیاری و زرا عت آورده . در یا های خرو شا ن خود را به‌منظور تولید برق و آبیاری تحت فرمان خود در آوریم .

این همه کار ها از طریق‌همکاری بی‌شایبه دوستانه ما امکا ن‌پذیر می باشد .

استعداد فطری مردم افغانستان وامکانات استفاده از منا بع‌طبیعی آن شرایطی را فراهم کرده است که تطبیق پروژه های انکشافی‌درین مملکت نه تنها برا ی‌مردم این کشور بلکه برای کشور ها ی کمك دهنده نیز مثمر ثمری می گردد .

کمکهای بی قیدو شرطیکه تا حال از اتحاد شوروی برای‌افغانستان میسر گردیده نمونهٔ بار زی از همزیستی مسا لم تآ میز بی ن‌کشور های دارای سیستم های مختلف سیاسی وا قتصادی به شمار می رود .

ما از سفر بشاغلی میوند وال به کشور دو ست ما حسن استقبال کرده و متیقنیم این مسا فرت منتج به تشئید و تو سعهٔ مزید روا بط هر دو کشور خواهد شد .

انیس

تبصره روزنامه پراودا

روز نا مهٔ پراودا چاپ مسکو ضمن تبصرهٔ اخیر خود می‌نو یسد که افغانستان در راه پیشر فت اجتماعی واقتصادی انکشاف مهمی را نصیب شده ودههٔ ۱۹۵۰ یك‌نوع خــط فاصل درراه انکشاف اقتصادی واجتماعی این کشور می‌تواند تلقی شود.

اولین پلان پنجسالهٔ اقتصادی افغانستان خاتمه یا فته و تطبیق پــلان پنجسالهٔ انکشافی دوم آن در حال تطبیق می باشد .

روزنامهٔ پرو دا این بحث را ادامه داد مــی‌نو یسد که مــتخصصیــن افغانی باتفاق متخصصین خار جی شروع به تسوید پلان پنجسا لــهٔ سوم نموده اند . حکومت افغانستان از چنین سیا ست اقتصاد ی تعقیب می‌کند کــه‌به اساس آن سکتور هــای دولتی وشخصی به‌کــار افتاده قرضه ها ومتخصصین خارجی برای تکمیل پروژهٔ هــای که در پلان پیش بینی شده جلـ ب‌گردد ، فعالیت های سریع اقتصادی در آن کشور با تغیرات سیاسی چند سال اخیر شکل بارز تری را به خوداختیار نموده است در اثر قا نون اساسی که در سال ۱۹٦٤ به تسویدرسیده قوه های مقننه، اجراییه، وقضاییه تفکیك یــافتــه ودرخزان گــذشته انتخابات به اساس قانون جدید برای هردو اتاق پارلمان صورت گرفت انتخابات مذکور مستقیم ، سری‌و عمومی بود درین انتخابات‌به زنا ن حق‌رای دادن وحــق‌انتخاب شدن داده شده که ایــن امریــك واقعــهٔ بزرگ می باشد .

پراودا درجملهٔ اقدامات مهم دیگر ازترتیب قانــون تاسیس احــزاب وقانون مطبوعات نام برده است روز نامهٔ مذکور دربارهٔ قانون‌مطبوعات گفته که این قانون طبع روز نا مه ها ومجلات خصوصی ومستقل را مجاز قرار داده است .

تبصرهٔ مبصر آژانس تاس

مبصر آژانس خبر رسانی تاس اتحاد شوروی ضمن تبصره بر مسافرت ښاغلی صدراعظم به اتحاد شوروی نگاشته است که دوستی و همکاری با همی بین افغانستان و اتحاد شوروی چهل و پنجسا ل قبل به اساس اولین معا هده بین دو کشور آغاز گردیده واین دوستی و همکاری به تاسی منا فع و آرزو های مردم دو کشور رو به انکشاف بوده است .

مبصر تاس بعد از اینکه به‌صورت مختصر ازهمکاریهای دو کشور درشقوق انکشافی و تخنیکی‌تذکر داده علاوه نموده‌است که‌مردم‌اتحاد شوروی از سیا ست خارجی که افغانستان آن را تعقیب می نما ید قدرد انی‌فوق العاده می کند .

مبصر تا س ضمن اشاره به بیانیهٔ ښاغلی میوند وال در ولسی جر که ، افغا نستان سیا ست بی طر فی وعـدم اتسلاك بـه جرکه هنگام‌تقدیم خط مشی‌حکومت شان‌نگاشته‌است که‌به‌اساس بیانیهٔ پیمان های نظامی و زیست با همی را دوام خواهد داد .

تاس در اخیر نگاشته است که تاریخ روابط بین ا فغا نستا ن‌و اتحاد شوروی طی نیم قرن گذشته شاهد دوام دوستی بین دو کشور می باشد .

افکار عامه اتحاد شوروی یقین دارند که مسا فرت ښاغلی میو ند وال صدراعظم در راه استحکام مزید دوستی بین افغانسان واتحاد شوروی سهم دیگری خواهد داشت .

تبصره روز نامه اصلاح

سه شنبه ـ ۱۲ دلو ۱۳٤٤

قرار است امروز بناغلی میوند وال صدراعظم نظر به دعوت بناغلی الکسی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی برای یك مسافرت نه روزه عازم ان کشور شوند .

یکی از پدیده‌های دیپلوماسی در عصر موجوده مسافرت زعما و سران کشور ها به مما لك همدیگر است . این دهنیت وقتی کسب قوت نمود که بشر آشکارا دواید انرا ملاحظه کرد .

جنگ ، که در طی نیم قرن ، دوبار انسان هارا به‌خاك وخون کشا نید جز کینه توزی و حس انتقام جو یی ار مغانی برای بشر نیاورد در حالیکه علم و تخنیك جهانی راکه ما در ان بسر می بریم خیلی بهم نزدیك ساخته ودر قبال ان را هی جز این و جود ندارد که ملل با هم روابط دوستانه داشته باشند ودر پرتو این روابط دو ستانه خدمتی برای پیشرفت و ترقی سر زمین های خود ، ودر عین حل برای صلح جهان انجام بد هند .

به هر پیمانه که دنیا به سوی پیشر فت و ترقی علمی پیش رفت بر تعداد هواخواهان این رویه افزوده شد وامروز حد اعظم ممالك‌جهان که صلح را یگانه و سیلهٔ موثر و عالی برای مدنیت بشری و زیست باهمی می پندارند این روش را بر گزیده اند .

افغانستان نیز سر لوحهٔ سیاست خارجی خود این رویه را پذیرفته است بدین لحاظ همیشه ازاین روش افغانستان قدر دانی به عمل آمده وآن را مظهر سیاست صادقانه این کشور شمرده اند .

طبیعی است که کشور های همسایه مثلا اتحاد شوروی ازین‌سیاست همیشه قدردانی می‌کند وآن را بهترین وسیلهٔ حسن تفاهـم میپندارد این است که زعما و سران هردوکشور به مما لك همد یگر به مسافرت های می‌پردازند ودر خلال آن ، طرق و زمینه های انکشاف روابط را جستجو می نماید .

چند روز پیش بناغلی الکسی کوسیگین صدراعظم اتحاد شوروی مهمان رسمی حکومت افغانستان بودند هر چند تو قف صدراعظم اتحاد شوروی در کابل کو تاه و مختصر بود ولی ، فر صت میسر شد تا به حضور اعلیحضرت معظم همایونی باریاب شوند و با بناغلی صدراعظم و سایر شخصیت های سیاسی مملکت از نزدیك‌تماس بگیرند ودر بارهٔ مسایل بین المللی و موضوعات مورد علاقه دو کشور مذاکراتی مفید و سود مند انجام بدهند .

مذاکرات سران کشور ها در هر صورت مفید و موثر بوده ، طرفین را به نظر یات مقابل آشنا می گرداند .

حالا که ښاغلی صدراعظم افغانستان به اتحاد شوروی مسافرت میکنند یقین داریم فر صت مغتنمی برای مذاکرات و تفاهم متقابله بین دوکشور پیدا خواهد شد .

افغانستان واتحاد شوروی تنها دوکشور همسایه نیستند و تنها مناسبات عادی سیاسی ندارند ، بلکه این دوممملکت در سایهٔ حسن‌تفاهم واحترام متقابله روابط خود را تا پیمانهٔ زیاد انکشاف داده اند .اتحاد شوروی درپلان پنجسالهٔ اول ودوم افغانستان سهم مو ثری گر فتــه وبه این ترتیب در پیشبرد پروژه هایی که سطح حیات مردم‌مارا بلند می برد همکاری های قابل قدری انجام داده است .

این همکاری از یك طرف ، کوشش و مساعی مارا به نتایج ثــمر بخشی منتهی می گرداند واز جانب دیگر زمینهٔ همکاری هارا برا ی هردو طرف وسیعتر می سازد . روی این دلایل سفر ښاغلی میوندوال را ، قدمی موثر در راه تشئید و تحکیم روابط دو ستانه می شماریم ومتو قعیم این سفر مانند همه مسا فرتها ییکه رجال هر دو کشور در ممالك همدیگر انجام داده اند . ثمرات نیکویی بار بیاورد ودر اثر آ ن ملل هر دو کشور از آن به نحو مطلوبی بر خوردار گردند .

دهیواد دورځپاڼې تبصره

۱۳ دلو ۱۳۴٤

دافغانستان صدراعظم ښاغلی محمد هاشم میوند وال د شوروی اتحاد صدراعظم ښاغلی الکسی کوسیگین په بلنه ځغه هیواد ته دیو رسمی مسافرت دپاره دخپلی محترمی میرمنی او دسفر دملگرو سره نن دغرمی نه په خوا شوروی اتحاد ته لاړ .

په ننني عصر کښې دهیوادونو او ولسونو د مشرانو او سترو رجالو تر منځ دحسن تفاهم له لاری د تماسونو نیول او خبری کول ډیر موثر او اغیزه ناك ثابتیږی .

په تیره بیا دمخ پر انکشاف روانو هیوادو دپاره دغه ډول تماسونه زیات مفید او کټور واقع کیږی .

دی کښې شك نشته چه دافغانستان او شوروی اتحاد تر منځ دډیرو کلونو رایه‌دیخوا دوستانه‌روابط موجوددی اودغه روابط ورځ په ورځ تقویه مومی .

ددغو دواړو هیوادو ترمنځ ددغو روابطو ریښه هغه‌وخت ټینګه شوه چه په شوروی اتحاد کښې دنوی رژیم بنسټ کیښود شو او افغانستان داستعمار سره دمبارزی نه فارغ او خپله آزادی یی بیر ته لاس ته راوړی وه .

له هغه وخت نه بیا تراوسه پوری شوروی اتحاد هر وخت دافغانستان

هنرمندان افغانی دراتحاد شوروی

سره بی شایبه مرستی او همکاری کړی دی . په تیره بیا دافغانستان په دوو پنځه کلنو پلانو کښې دشوروی اتحاد بی شایبه مرستی او کومکونه دیادونی وړ بولو . افغانستان ته دشوروی اتحاد دمشرانو رانګ اوشوروی اتحادته دافغا نستان دمشرانو ورتګ ددغو دواړو ګاونډیو دوستو هیوادو ترمنځ دوستانه روابط تر زیاتی اندازی ټینګ کړی دی په تیره بیا افغانستان ته د شوروی اتحاد دصدراعظم ښاغلی الکسی کوسیګین وروستنی لنډ سفر او دهمایونی اعلیحضرت په‌حضور دهغه بارپا بیدل او دښاغلی میوند وال صدراعظم سره له نږدی نه تماس نیول ددی موجب شول چه ددواړو هیوادو مشران دوستانه فضا کښې سره وغږیږی او ددغو خبرو او ملاقات په ترځ کښې ښاغلی الکسی کوسیګین ښاغلی میوند وال ته بلنه ورکړی چه شوروی اتحادته سفر و کړی .

نو هر کله‌چه‌دافغانستان‌او شوروی‌اتحاد تر منځ د متقا بل‌احترام په اساس دوستانه روابط موجود دی موږ یقین لرو چه شوروی‌اتحاد ته‌دښاغلی میوندوال دغه مسافرت به‌ددواړو هیواد ترمنځ ددغو روابطو دزیات‌ټینګوالی او استحکام موجب ګرځی‌اوهم به‌شوروی اتحاد دمشرانو سره ددوی دوستانه خبری او لیدنی کتنی دافغانستان سره دزیاتی‌مرستی او همکاری زمینه برابره کړی .

هنرمندان اتحاد شوروی حین اجرای کنسرت درکابل

دافغانستان اوشوروی سوسیالستی شوروی جمهوریتونه
داتحاد تر منځ دکلتوری همکاری په باب کښی دموافقی لاسلیک

خرنګه چه سیاسی او اقتصادی او کلتوری منا سبتونه دبین‌المللی امنیت او روغــی ټینګوا لی او تقویه ده ، او د هیو ادو تــر منــځ دکلتوری روابطو پراخوالی دښو او دوستانه منا سبتونه دایجاد او ټینګښت سره مرسته کوی او هم دوستانه علایق دنړی دامنیت اوروغی په تحــکیم تما میږی . ا و خرنــګه چــه د ملــکو و ملتــو مو سسه دخپل منشور په‌اساس خپلو غړیو دو لتونه ددی خبری تو صیه کوی چه یو له بله دی داقتصادی او کلتوری ښو منا سبا تو د تا سیس له لاری بین‌المللی تفاهم ته خدمت و کړی ـ او خرنګه چه د و ا ړ و هیوادو ترمنځ دنړی دامنیت او روغی په روڼا کــښی دیــو بــل سره ژوند کولو او پر مخښک عقیده مشتر که ده .

نو دافغانستان دولت او ښو سیا لیستی شوروی جمهور یتو نه داتحاد دولت دپورتنیو ـ اساساتو او دملکرو ملتو ـ دتعلیمی اوتربیوی او کلتوری مو سسی داساسنامی په پیروی تصمیم و نیوه چه په مختلفو کلتوری ساحه کښې ددوی تر منځ دهمکاری د تقوی په غرض یوتړو ن و تړی چه د را تلو نکی مواد پکښې وی .

لمړی ماده .

دتړونو الو دواړو خوایی دموسسو اوعلمی ـ ادبی‌او هنر پیژندونکو ترمنځ همکاری تشویقوی .

دو همه ماده .

هر یو تړ و نو ال به پــه خپل منځ کــښی دکــلتوری منا سبا تو د انکشاف په‌غرض او دیو بل په هیواد کښې د خپل کلتوری د ښه معرفی کو لو دپاره په دی را تلو نکو سا حو کښې فعــالیت او همکاری کوی .

۱ـ دکلتور، علمی اوسپورتی په‌رشتو کښی‌دهیئتو نو مبادله.
۲ ـ دهنر مندانو د ټولکیو مبادله اودکنسرتو تربیول .
۳ ـ کنفرانسو نه ور کول .
٤ ـ دعلمی او هنری نندار تو نو برا نیستل .
٥ ـ دتوریزیم تشویق او آسانتیا .
٦ ـ ددواړ و هیو ا دو دمقر را تو او امــکا ناتو سره سم د چاپ‌شو کتابو نه او رسالو او یایی نقلو مبادله .
۷ـ دهنری اوسندی فلمو اودعام فهمو علمی مبادله اود راډیویــی پرو ګرامو تنظیم ترتیب اومبادله.

۸ ـ دملکرو فلمو مبادله چه په فلمی آثاره واړه و لری .

دریمه ماده.

دتړونوالو دواړو خوایی په دیو بل هیواد ته کلتوری سپورتی او خارندوی مسافرتونه په مقابل ډول تشویق او پهدی لاره کښې په ممکنه آسانتیا وی برابره وی .

څلورمه ماده .

دتړونوالو دواړی خواوی به زیار باسی چه ددوی دعلمی تو لنو نشراتی موسسواو تا ریخی موزیمو په منځ کښې منا سباتټینګ او تقویه کړه شی اود لرغونوهنری آثارو نقاشی هنری نمو نی او یا یی نقلونه ددوی تر منځ مباد له شی .

پنځمه ماده .

داتړون ددواړو هیوادو داساسی قانون ۱مقرراتو سره سم تصدیقیږی او مسکو به ښار کښې دتصدیق نامی تر تعاطی یوهمیاشت وروسته داجرا وړ کرځی .

شپږم ماده .

دا تړون پنځه کاله اعتبار لری او ددی مودی په پای کښې پدی شرط چه تړونو الو یوی خوا هم شپږ میا شت په خوا مقابل‌طرف ته دهغه فسخ ابلاغ کړی نه وی ـنو د نورو پنځو کا لو دپاره داجرا و ړ کرځی .

داتړون د۱۹٦۰ع کال دمارچ پهځلورمه نیټه‌کښی دکابل پهښار کښې په پښتو او روسی ژبو په دو نسخو کښې وتاړه شو اودوا ړه متنه مساوی حیثیت او اعتبار لری .

دافغانستان دشاهی حکومت صدراعظم	**دسوسیالیستی شوروی جمهوریتونه داتحاد صدراعظم**

پیام ښاغلی محمدهاشم میوندوال صدراعظم به عنوان

ښاغلی کاسگین رئیس شورای وزیران اتحاد شوروی

جلالتمآب عزیز :

به مناسبت چهل و پنجمین سالگرهٔ انعقاد معاهدهٔ دو ستی بین افغانستان واتحاد شوروی مراتب تبریکات صمیمانهٔ خود وهمکاران خود رابآن جلالتمآب عزیز وتوسط ایشان به جلالتماب ل . ی . بریژنیف وجلالتمآب ن . و . پود گورنی ودیگر زعمای کشور دوست وهمسایه اتحاد شوروی اظهار میدارم .

قدر دانی عمیق این معاهدهٔ تاریخی توسط مردمان وحکومت ها ی هردو کشور نمونهٔ مستدام احترام واعتماد متقابل بین دو کشور همسایه وعالیترین مثال همزیستی مسالمت آمیز درجهان امروزیست . همسایگی نیك هردو کشور خوشبختانه موازی به مؤدت روز افزون وقرین همکاری های باثمر در ساحهٔ اقتصادی وفرهنگی می باشد .

باتذکر از خاطرات گرانبها وفراموش ناشدنی مسافرت اخیر خویش دران کشور دوست وتجدید مراتب تشکرات صمیمانه از پذیرائی باحرارت جلالتمآب ـ دیگر زعماء ومردم اتحاد شوروی بمناسبت خجسته این سالگره اظهار امیدواری مینمایم که دوستی بین افغانستان واتحاد شوروی که به صلح وآرامش وترقی این منطقه وصلح جهان مساعدت مؤثر می نماید پایدار ومترقی باشد .

کابل ـ ۸ حوت ۱۳٤٤   محمدهاشم میوندوال

مطابق ـ ۲۷ فروری ۱۹   صدراعظم

بناغلی کوسیگین صدراعظم اتحادشوروی بتاریخ ۲۴ جدی در راه باز گشت ازدهلی بد عوت بناغلی میوندوال صدراعظم افغانستان بکابل توقف نمود .

بناغلی کوسیگین درین مسافرت بحضور اعلیحضرت معظم همایونی در قصر گلخانه باریاب گردید، خاطرهٔ این بار یابی کـه در مناسبات دوستانه دوکشور نقش مهم دارد درصفحه (٤) این رساله منعکس است

فهرست